

ชื่อวิทยานิพนธ์ บทบาทด้านการศึกษาและการเมืองของชัยควันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์
(พ.ศ.2399-2451)
ผู้เขียน นายอิสมาอีล เบญจสมิทธิ
สาขาวิชา อิสลามศึกษา
ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาชีวประวัติของชัยควันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ 2) ศึกษาบทบาทและผลงานของชัยควันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ ด้านการศึกษา 3) ศึกษาบทบาทและผลงานของชัยควันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ ด้านการเมือง วิธีการวิจัยคือ ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประวัติและบทบาทด้านการศึกษาและการเมืองของชัยควันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ นอกจากการวิจัยเอกสารแล้ว มีการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในหัวข้อต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเสนอรายงานแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ชัยควันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ เป็นหนึ่งในบรรดาอุละมาอ์ที่มีผลงานโดดเด่นและเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออนุชันทารา เกิดเมื่อวันที่ 10 เมษายน พุทธศักราช 2399 ที่ตำบลยามู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี และเสียชีวิตเมื่อวันที่ 25 มกราคม พุทธศักราช 2451 ศพของท่านถูกฝัง ณ สุสานมะอูลา ติดกับสุสานของท่านหญิงเคาะดีละฮุ ภรรยาของท่านนบีมุหัมมัด คีอิลลัตลอสูอะลัยฮิวะสลัลม ณ มหานครมักกะฮุ ประเทศซาอุดีอาระเบีย

2. บทบาทด้านการศึกษาของชัยควันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ คือ เป็นผู้รับภารกิจต่อจากบิดาของท่าน คือ ชัยควันมุหัมมัดซัยนุ อัล-พะฎอนีย์ ในการรวบรวมงานเขียนของชัยควาอุด อัล-พะฎอนีย์, ชัยคุอับลุกอติร บิน อับดุลเราะหฺมาน อัล-พะฎอนีย์ และชัยคุมุหัมมัด บิน อิสมาอีล อัค-ดาอุดีย์ อัล-พะฎอนีย์ โดยทำการพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์สมัยใหม่เพื่อเผยแพร่ในวงการการศึกษาทั้งในมหานครมักกะฮุ อียิปต์ กรุงอิสตันบูล ประเทศตุรกีและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีสถานศึกษาปอเนาะหลายแห่งใช้kitabมลายูฉบับพิมพ์นี้ในการเรียนการสอนให้กับบรรดาสานุศิษย์ นับเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนที่เจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมาก ผลงานของท่านได้รับการตีพิมพ์และนำมาใช้เป็นตำราหลักตามสถานการศึกษาปอเนาะทั้งในและต่างประเทศตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

3. บทบาทด้านการเมืองของชัยควันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ คือ ท่านเป็นอุละมาอ์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง มีภาวะความเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ ท่านทุกข์ใจเป็นอย่างยิ่งที่ประชาชาติมุสลิมต้องอยู่ภายใต้การปกครองของคนต่างศาสนา ด้วยเหตุนี้ท่านจึงเสนอให้บรรดาสุต่านของ

ปัตตานี กลันตัน และตรังกานู รวมกันเป็นรัฐที่มีเอกภาพ ปกครองตามแนวทางอัล-อิสลาม นอกจากนี้
ชัยควันอะหมัด อัล-พะฎอนียซ์ยังเป็นผู้หนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนราชอาณาจักรอาลีเกอลานาใน
การปลดปล่อยอินโดนีเซียให้ได้รับเอกราชจากเนเธอร์แลนด์

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Thesis Title The Roles of Shaykh Wan Ahmad al-Fatani (1856 – 1908 A.D.) in Education and Politics
Author Mr. Ismail Benjasmith
Major Program Islamic Studies
Academic Year 2007

ABSTRACT

This research was a historical research which aimed to study 1. Biography of Shaykh Wan Ahmad al-Fatani's, 2. Roles of Shaykh Wan Ahmad al-Fatani's in education, and 3. Roles and works of Shaykh Wan Ahmad al-Fatani in politics. This study had employed the documentary research approach by studying documents related to the history of Shaykh Wan Ahmad al-Fatani. In addition, the interview of the learned and experts in the related field was also undertaken for data collection and then they were presented by employing an analytical descriptive method.

The findings were as follows:

1. Shaykh Wan Ahmad al-Fatani, one of the scholars who produced distinguished works, was very well known in ASEAN or Nusantara. He was born on 10 April 1856 in Yaring district, Pattani province. He died on 25 January 1908. His body was buried in Ma'la Graveyard next to Khadijah (the prophet's wife) in Makkah, Saudi Arabia.

2. Roles of Shaykh Wan Ahmad al-Fatani in education: He was the successor and preserver of his father's (Shaykh Muhammad Zain al-Fatani) legacy by collecting the classical works of Shaykh Dawud al-Fatani, Shaykh Abdulqadir Bin Abdulrahman al-Fatani and Shaykh Muhammad bin Ismail al-Dawudi al-Fatani. Those classical works of the mentioned scholars were purposely collected for publication by using modern printing instruments and they had been distributed in Makkah, Egypt, Istanbul in Turkey and ASEAN countries. Malayu Kitabs had been using in Pondok's curriculum till today. These distributions had help in developing and advancing teaching and learning process. His works were published and have been using as text books in Pondok both in and outside the country.

3. Roles of Shaykh Wan Ahmad al-Fatani's in politics: He, as a moral leader, was political and ideological scholar who felt very upset when Muslim Ummah were under the rules

of non Muslim. He therefore advised Sultans of Fatani, Kelantan and Terangganu to unite as a unified state and ruled it in accordance with al-Islam. In addition, Shaykh Wan Ahmad al-Fatani was one of the scholars who had played major roles in supporting Raja Ali Kelana in liberating Indonesia from the Netherland colonization.

Prince of Songkla University
Pattani Campus

العنوان : دور الشيخ أحمد الفطاني في التربية والسياسة (2399-2451ب)
الباحث : إسماعيل بنحأسميت
البرنامج الدراسي : الدراسات الإسلامية
العام الجامعي : 1428 هجرية

مستخلص

يستهدف هذا البحث إلى دراسة :

1. سيرة الشيخ أحمد الفطاني
 2. دور الشيخ أحمد الفطاني وأعماله في التربية
 3. دور الشيخ أحمد الفطاني وأعماله في السياسة
- وقد يتبع هذا البحث المنهج الوصفي التحليلي وذلك حيث يقوم الباحث بدراسة الوثائق التاريخية التي لها علاقة بحياة الشيخ أحمد الفطاني كما يقوم الباحث بإجراء المقابلات مع بعض العلماء والمختصين في هذا المجال. وقد توصل البحث إلى النتائج التالية :
1. أن الشيخ أحمد الفطاني يعتبر من العلماء المرموقين الذين ألفوا كتباً قيمة ، وكان مشتهراً في دول جنوب شرق آسيا، ولد الشيخ في 15 إبريل 1856 م بقرية جمبو بأرينج ولاية فطاني، وتوفي في 25 يناير 1908م ودفن بمقبرة المعلا بالقرب من قبر السيدة خديجة أم المؤمنين بمكة المكرمة.
 2. وأما أثره في التربية، فقد كان خلفاً لوالده الشيخ محمد بن محمد زين الفطاني في جمع كتب الشيخ داود الفطاني والشيخ عبدالقادر بن عبدالرحمن الفطاني والشيخ بن محمد بن إسماعيل الداودي الفطاني وطبعت هذه الأعمال بالوسائل الحديثة ونشرها في مكة المكرمة ومصر واستنبول وفي دول جنوب شرق آسيا. وظلت الكتابات (المؤسسات التعليمية التقليدية) تدرس هذه الكتب لطلابها.
 3. أما أثره في السياسة ، فبوصفه قائداً روحياً وسياسياً وعالماً فكرياً ، فقد شعر بأساً كبيراً حين رأى الأمة المسلمة تحت سلطة غير المسلمين ، وما كان منه إلا أن دعا سلاطين فطاني وكلانان وترغكانو إلى الاتحاد تحت سلطة إسلامية واحدة . وقد كان الشيخ من أحد المؤيدين سلطان علي كلانا في تحرير إندونيسيا من الاستعمار الهولندي.